

Obsah

1. Mocenská centra světa v 16. století	69
2. Evropská literatura	69
3. Evropský rejstřík	69
4. Evropský rejstřík	69
5. 1650	69
6. 1690	69
7. 1705	69
8. 1715	69
9. 1740	69
10. 1750	69
11. 1760	69
12. 1770	69
13. 1780	69
14. 1790	69
15. 1800	69
16. 1815	69
17. 1830	69
18. 1840	69
19. 1850	69
20. 1860	69
21. 1870	69
22. 1880	69
23. 1890	69
24. 1900	69
25. 1910	69
26. 1920	69
27. 1930	69
28. 1940	69
29. 1950	69
30. 1960	69
31. 1970	69
32. 1980	69
33. 1990	69
34. 2000	69
35. 2010	69
36. 2020	69
37. 2030	69
38. 2040	69
39. 2050	69
40. 2060	69
41. 2070	69
42. 2080	69
43. 2090	69
44. 2100	69
45. 2110	69
46. 2120	69
47. 2130	69
48. 2140	69
49. 2150	69
50. 2160	69
51. 2170	69
52. 2180	69
53. 2190	69
54. 2200	69
55. 2210	69
56. 2220	69
57. 2230	69
58. 2240	69
59. 2250	69
60. 2260	69
61. 2270	69
62. 2280	69
63. 2290	69
64. 2300	69
65. 2310	69
66. 2320	69
67. 2330	69
68. 2340	69
69. 2350	69
70. 2360	69
71. 2370	69
72. 2380	69
73. 2390	69
74. 2400	69
75. 2410	69
76. 2420	69
77. 2430	69
78. 2440	69
79. 2450	69
80. 2460	69
81. 2470	69
82. 2480	69
83. 2490	69
84. 2500	69
85. 2510	69
86. 2520	69
87. 2530	69
88. 2540	69
89. 2550	69
90. 2560	69
91. 2570	69
92. 2580	69
93. 2590	69
94. 2600	69
95. 2610	69
96. 2620	69
97. 2630	69
98. 2640	69
99. 2650	69
100. 2660	69
101. 2670	69
102. 2680	69
103. 2690	69
104. 2700	69
105. 2710	69
106. 2720	69
107. 2730	69
108. 2740	69
109. 2750	69
110. 2760	69
111. 2770	69
112. 2780	69
113. 2790	69
114. 2800	69
115. 2810	69
116. 2820	69
117. 2830	69
118. 2840	69
119. 2850	69
120. 2860	69
121. 2870	69
122. 2880	69
123. 2890	69
124. 2900	69
125. 2910	69
126. 2920	69
127. 2930	69
128. 2940	69
129. 2950	69
130. 2960	69
131. 2970	69
132. 2980	69
133. 2990	69
134. 3000	69
135. 3010	69
136. 3020	69
137. 3030	69
138. 3040	69
139. 3050	69
140. 3060	69
141. 3070	69
142. 3080	69
143. 3090	69
144. 3100	69
145. 3110	69
146. 3120	69
147. 3130	69
148. 3140	69
149. 3150	69
150. 3160	69
151. 3170	69
152. 3180	69
153. 3190	69
154. 3200	69
155. 3210	69
156. 3220	69
157. 3230	69
158. 3240	69
159. 3250	69
160. 3260	69
161. 3270	69
162. 3280	69
163. 3290	69
164. 3300	69
165. 3310	69
166. 3320	69
167. 3330	69
168. 3340	69
169. 3350	69
170. 3360	69
171. 3370	69
172. 3380	69
173. 3390	69
174. 3400	69
175. 3410	69
176. 3420	69
177. 3430	69
178. 3440	69
179. 3450	69
180. 3460	69
181. 3470	69
182. 3480	69
183. 3490	69
184. 3500	69
185. 3510	69
186. 3520	69
187. 3530	69
188. 3540	69
189. 3550	69
190. 3560	69
191. 3570	69
192. 3580	69
193. 3590	69
194. 3600	69
195. 3610	69
196. 3620	69
197. 3630	69
198. 3640	69
199. 3650	69
200. 3660	69
201. 3670	69
202. 3680	69
203. 3690	69
204. 3700	69
205. 3710	69
206. 3720	69
207. 3730	69
208. 3740	69
209. 3750	69
210. 3760	69
211. 3770	69
212. 3780	69
213. 3790	69
214. 3800	69
215. 3810	69
216. 3820	69
217. 3830	69
218. 3840	69
219. 3850	69
220. 3860	69
221. 3870	69
222. 3880	69
223. 3890	69
224. 3900	69
225. 3910	69
226. 3920	69
227. 3930	69
228. 3940	69
229. 3950	69
230. 3960	69
231. 3970	69
232. 3980	69
233. 3990	69
234. 4000	69
235. 4010	69
236. 4020	69
237. 4030	69
238. 4040	69
239. 4050	69
240. 4060	69
241. 4070	69
242. 4080	69
243. 4090	69
244. 4100	69
245. 4110	69
246. 4120	69
247. 4130	69
248. 4140	69
249. 4150	69
250. 4160	69
251. 4170	69
252. 4180	69
253. 4190	69
254. 4200	69
255. 4210	69
256. 4220	69
257. 4230	69
258. 4240	69
259. 4250	69
260. 4260	69
261. 4270	69
262. 4280	69
263. 4290	69
264. 4300	69
265. 4310	69
266. 4320	69
267. 4330	69
268. 4340	69
269. 4350	69
270. 4360	69
271. 4370	69
272. 4380	69
273. 4390	69
274. 4400	69
275. 4410	69
276. 4420	69
277. 4430	69
278. 4440	69
279. 4450	69
280. 4460	69
281. 4470	69
282. 4480	69
283. 4490	69
284. 4500	69
285. 4510	69
286. 4520	69
287. 4530	69
288. 4540	69
289. 4550	69
290. 4560	69
291. 4570	69
292. 4580	69
293. 4590	69
294. 4600	69
295. 4610	69
296. 4620	69
297. 4630	69
298. 4640	69
299. 4650	69
300. 4660	69
301. 4670	69
302. 4680	69
303. 4690	69
304. 4700	69
305. 4710	69
306. 4720	69
307. 4730	69
308. 4740	69
309. 4750	69
310. 4760	69
311. 4770	69
312. 4780	69
313. 4790	69
314. 4800	69
315. 4810	69
316. 4820	69
317. 4830	69
318. 4840	69
319. 4850	69
320. 4860	69
321. 4870	69
322. 4880	69
323. 4890	69
324. 4900	69
325. 4910	69
326. 4920	69
327. 4930	69
328. 4940	69
329. 4950	69
330. 4960	69
331. 4970	69
332. 4980	69
333. 4990	69
334. 5000	69
335. 5010	69
336. 5020	69
337. 5030	69
338. 5040	69
339. 5050	69
340. 5060	69
341. 5070	69
342. 5080	69
343. 5090	69
344. 5100	69
345. 5110	69
346. 5120	69
347. 5130	69
348. 5140	69
349. 5150	69
350. 5160	69
351. 5170	69
352. 5180	69
353. 5190	69
354. 5200	69
355. 5210	69
356. 5220	69
357. 5230	69
358. 5240	69
359. 5250	69
360. 5260	69
361. 5270	69
362. 5280	69
363. 5290	69
364. 5300	69
365. 5310	69
366. 5320	69
367. 5330	69
368. 5340	69
369. 5350	69
370. 5360	69
371. 5370	69
372. 5380	69
373. 5390	69
374. 5400	69
375. 5410	69
376. 5420	69
377. 5430	69
378. 5440	69
379. 5450	69
380. 5460	69
381. 5470	69
382. 5480	69
383. 5490	69
384. 5500	69
385. 5510	69
386. 5520	69
387. 5530	69
388. 5540	69
389. 5550	69
390. 5560	69
391. 5570	69
392. 5580	69
393. 5590	69
394. 5600	69
395. 5610	69
396. 5620	69
397. 5630	69
398. 5640	69
399. 5650	69
400. 5660	69
401. 5670	69
402. 5680	69
403. 5690	69
404. 5700	69
405. 5710	69
406. 5720	69
407. 5730	69
408. 5740	69
409. 5750	69
410. 5760	69
411. 5770	69
412. 5780	69
413. 5790	69
414. 5800	69
415. 5810	69
416. 5820	69
417. 5830	69
418. 5840	69
419. 5850	69
420. 5860	69
421. 5870	69
422. 5880	69
423. 5890	69
424. 5900	69
425. 5910	69
426. 5920	69
427. 5930	69
428. 5940	69
429. 5950	69
430. 5960	69
431. 5970	69
432. 5980	69
433. 5990	69
434. 6000	69
435. 6010	69
436. 6020	69
437. 6030	69
438. 6040	69
439. 6050	69
440. 6060	69
441. 6070	69
442. 6080	69
443. 6090	69
444. 6100	69
445. 6110	69
446. 6120	69
447. 6130	69
448. 6140	69
449. 6150	69
450. 6160	69
451. 6170	69
452. 6180	69
453. 6190	69
454. 6200	69
455. 6210	69
456. 6220	69
457. 6230	69
458. 6240	69
459. 6250	69
460. 6260	69
461. 6270	69
462. 6280	69
463. 6290	69
464. 6300	69
465. 6310	69
466. 6320	69
467. 6330	69
468. 6340	69
469. 6350	69
470. 6360	69
471. 6370	69
472. 6380	69
473. 6390	69
474. 6400	69
475. 6410	69
476. 6420	69
477. 6430	69
478. 6440	69
479. 6450	69
480. 6460	69
481. 6470	69
482. 6480	69
483. 6490	69
484. 6500	69
485. 6510	69
486. 6520	69
487. 6530	69
488. 6540	69
489. 6550	69
490. 6560	69
491. 6570	69
492. 6580	69
493. 6590	69
494. 6600	69
495. 6610	69
496. 6620	69

II. ČÁST POLITICKÝ PROCES

D. Zahraniční politika	
19/ Národní zájem	257
20/ Doktrína, strategie a techniky	266
21/ Instituce	280
22/ Státník	293
23/ Racionální zahraniční politika	304

E. Kooperace	
24/ Diplomacie	315
25/ Právo a režim	347
26/ Morálka	382

F. Konflikt	
27/ Propaganda, špionáž, terorismus	395
28/ Ozbrojený konflikt	413
29/ Válka	430
30/ Kontrola zbrojení a odzbrojení	450

III. ČÁST Teorie mezinárodní politiky

G. Realismus	
31/ Prototeorie	471
32/ Geopolitika	493
33/ Politický realismus a neorealismus	517
34/ Teorie závislosti	529

H. Idealismus	
35/ Politický idealismus	541
36/ Funkcionalismus a neofunkcionalismus	553
37/ Teorie komplexní vzájemné závislosti	561

I. Scientismus	
38/ Behaviorální revoluce	571
39/ Teorie rozhodování	578
40/ Systémová teorie	592
41/ Teorie her	599
42/ Rozkvět, či krize teorie?	607

EPILOG: 43/ OD GEOPOLITIKY KE GAIAPOLITICE?	617
--	-----

Slovník základních pojmu	629
Odkazy	661
Použitá literatura	683
Jmenný rejstřík	695
Věcný rejstřík	703

MAPY, TABULKY, SCHÉMATA, GRAFY

MAPY

Mapa č. 1: Mocenská centra světa v 16. století	44
Mapa č. 2: Evropa roku 1810	50
Mapa č. 3: Evropské koloniální říše v roce 1750	57
Mapa č. 4: Britská říše na přelomu 19. a 20. století	60
Mapa č. 5: Evropa po vídeňském kongresu roku 1815	62
Mapa č. 6: Svět v roce 1908	75
Mapa č. 7: Evropa po I. světové válce	83
Mapa č. 8: Svět v roce 1942	88
Mapa č. 9: Svět v 60. letech 20. století	113
Mapa č. 10: Svět na konci 20. století	117
Mapa č. 11: Rozšířování Evropské unie	221
Mapa č. 12: Panevropa a ostatní světové regiony	251
Mapa č. 13: Huntingtonovy konfliktní civilizace	491
Mapa č. 14: Mackinderova představa světa z roku 1904	503
Mapa č. 15: Americkocentrická projekce	506
Mapa č. 16: Polární projekce světa	514
Mapa č. 17: Pacificocentristická projekce světa	623

TABULKY

Tabulka č. 1: Mechanismus kontroly v politickém systému	20
Tabulka č. 2: Počet vojáků v armádách mocnosti (1470–1660)	41
Tabulka č. 3: Počet vojáků v armádách mocnosti (1690–1814)	54
Tabulka č. 4: Počet válečných lodí (1689–1815)	56
Tabulka č. 5: Počet obětí v největších válkách (1618–1815)	58
Tabulka č. 6: Relativní podíl na světové průmyslové výrobě	59
Tabulka č. 7: Vojenský personál mocnosti	67
Tabulka č. 8: Války mezi členy světového systému (1815–1913)	69
Tabulka č. 9: Počet padlých a zemřelých na zranění ve válkách evropských zemí (1815–1914)	70
Tabulka č. 10: Podíl na světové produkci v letech 1880 až 1938 (v procentech)	76
Tabulka č. 11: Roční index průmyslové výroby (1913–1938)	78
Tabulka č. 12: Tonáž válečných lodí mocností (1880–1914)	80
Tabulka č. 13: Stavy armád a válečného námořnictva v předvečer I. světové války	81
Tabulka č. 14: Oběti I. světové války	82

Tabulka č. 15: Cena II. světové války	89
Tabulka č. 16: Války mezi členy světového systému (1914–1945)	91
Tabulka č. 17: Vývoj zbraní v době studené války	95
Tabulka č. 18: Vojenské výdaje v průběhu studené války	98
Tabulka č. 19: Konzervatismus versus liberalismus v USA	106
Tabulka č. 20: Války mezi členy světového systému (1945–1988)	109
Tabulka č. 21: Megatémata válek v letech 1945 až 1989	110
Tabulka č. 22: Chronologie dekolonizace	111
Tabulka č. 23: Břemeno vojenských výdajů (1979–1989)	116
Tabulka č. 24: Dva světové systémy	120
Tabulka č. 25: Eskalace konfliktu	142
Tabulka č. 26: Rozložení mezinárodních krizí v období 1919 až 1988	144
Tabulka č. 27: Výsledky ozbrojených konfliktů	144
Tabulka č. 28: Porovnání velikosti vybraných států světa	147
Tabulka č. 29: Mocnosti (1700–1995)	150
Tabulka č. 30: Velmocenská rivalita o vedoucí postavení do roku 1989	160
Tabulka č. 31: Mírové operace OSN	168
Tabulka č. 32: Průměrná síla a cena mírových operací OSN (1991–2000)	170
Tabulka č. 33: Odlišnost mezinárodních aktérů	182
Tabulka č. 34: Index schopnosti válčit	188
Tabulka č. 35: Národy v současných státech	204
Tabulka č. 36: Počet mezinárodních organizací	210
Tabulka č. 37: Orgány OSN a přidružené organizace	215
Tabulka č. 38: Chronologie západoevropské integrace	218
Tabulka č. 39: Největší nadnárodní korporace a státy OECD (2000)	227
Tabulka č. 40: Zdroje sily při jednání hostitelského státu a nadnárodní korporace	228
Tabulka č. 41: Mezinárodní systém	242
Tabulka č. 42: Podíl jednotlivých skupin států na světovém HDP, exportu a populaci (2000)	244
Tabulka č. 43: Zahraniční politika USA podle republikánské a demokratické strany	263
Tabulka č. 44: Doktríny a strategie USA	278
Tabulka č. 45: Proměna povahy zahraniční politiky	285
Tabulka č. 46: Chování mocenské elity v době krize	301
Tabulka č. 47: Racionalita v zahraniční politice	307
Tabulka č. 48: Ekonomické sankce podle typu aktérů a cílů	343
Tabulka č. 49: Principy spravedlivé války	366
Tabulka č. 50: Mezinárodní režim lidských práv	372
Tabulka č. 51: Zájmové osoby Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (2000)	377
Tabulka č. 52: Největší skupiny běženců (2000)	377
Tabulka č. 53: Oficiální rozvojová pomoc vybraných zemí OECD (2000)	388
Tabulka č. 54: Cíle donátorů při dvoustranné ekonomické pomoci	390
Tabulka č. 55: Největší vývozci a dovozci zbraní (1996–2000)	419
Tabulka č. 56: Mezistátní války podle typu aktérů (1945–1988)	420
Tabulka č. 57: Počty testů jaderných zbraní (1945–1995)	425
Tabulka č. 58: Vojenské výdaje ve světě (1995–2000)	426

Tabulka č. 59: Vývoz nejdůležitějších konvenčních zbraní (1990–2000)	427
Tabulka č. 60: Války mezi státy v období 1816 až 1988	430
Tabulka č. 61: Frekvence sporných témat ústících ve válku	431
Tabulka č. 62: Jaderné zásoby velmoci (2000)	434
Tabulka č. 63: Strategické nosiče velmoci (2000)	437
Tabulka č. 64: Občanské války v letech 1816 až 1988	447
Tabulka č. 65: Občanské války a intervence v letech 1945 až 1989	448
Tabulka č. 66: Válečné milénium	449
Tabulka č. 67: Jaderné hlavice ve strategické triádě USA a Ruska	458
Tabulka č. 68: Hlavní multilaterální dohody o kontrole zbrojení	458
Tabulka č. 69: Hlavní dohody o kontrole zbrojení mezi USA a Ruskem (SSSR a státy SNS) .	460
Tabulka č. 70: Ideologické rozdíly	488
Tabulka č. 71: Chudoba v rozvojových zemích	536
Tabulka č. 72: Závislost USA na dovozu surovin	567
Tabulka č. 73: Teorie mezinárodní politiky	610
Tabulka č. 74: Velké ozbrojené konflikty (1990–2000)	618
Tabulka č. 75: Představy o budoucnosti světové politiky	620
Tabulka č. 76: Americký vojenský personál v zahraničí (1986–2000)	621
Tabulka č. 77: Změna bezpečnostního prostředí USA	626

SCHÉMATA

Schéma č. 1: Vnitrostátní politický systém	17
Schéma č. 2: Světový politický systém	19
Schéma č. 3: Bi-polycentrismus od 70. let do konce studené války	108
Schéma č. 4: Změna rovnováhy a riziko války	130
Schéma č. 5: Konflikt – krize – válka	141
Schéma č. 6: Mocenská pyramida ve světovém politickém systému	151
Schéma č. 7: Multipolární systém evropského koncertu	154
Schéma č. 8: Idea kolektivní bezpečnosti	165
Schéma č. 9: „Kolektivní bezpečnost“ jako konflikt aliancí	171
Schéma č. 10: Světový stát	175
Schéma č. 11: Počet států	195
Schéma č. 12: Klasifikace mezistátních organizací	211
Schéma č. 13: Hlavní orgány OSN	214
Schéma č. 14: Typy regionální integrace	223
Schéma č. 15: Typy mezinárodních sítí	242
Schéma č. 16: Struktura národních zájmů	260
Schéma č. 17: Struktura ministerstva zahraničních věcí USA	282
Schéma č. 18: Rozhodování o zahraničněpolitických otázkách v Ruské federaci	284
Schéma č. 19: „Černá skříňka“ rozhodovacího procesu	296
Schéma č. 20: Rozhodovací politické pole	299
Schéma č. 21: Faktory rozhodování v zahraniční politice	305
Schéma č. 22: Bezpečnostní dilema jako hra	308
Schéma č. 23: Formální uspořádání vyjednávání	323

Schéma č. 24: Členění diplomatických tříd a hodností	332
Schéma č. 25: Civilní a vojenská struktura NATO	338
Schéma č. 26: Kapacita jaderných náloží	434
Schéma č. 27: Vztahy ideologií	490
Schéma č. 28: Struktura politické geografie Friedricha Ratzela	496
Schéma č. 29: Převzetí a transformace Ratzelovy koncepce do nacistické ideologie	498
Schéma č. 30: Funkcionální integrace	556
Schéma č. 31: Svět mezi realismem a komplexní závislostí	566
Schéma č. 32: Stát jako aktér	579
Schéma č. 33: Schéma vztahů v systému	597
Schéma č. 34: Matice hry s identickými zájmy	601
Schéma č. 35: Matice hry s protikladnými zájmy	602
Schéma č. 36: Matice hry se smíšenými zájmy	603
Schéma č. 37: Vězňovo dilema	604
Schéma č. 38: Hra na kuře	605

GRAFY

Graf č. 1: Kolísání přírůstku světových vojenských výdajů (1951–1988)	99
Graf č. 2: Sovětsko-americké vztahy (1948–1991)	101
Graf č. 3: Počet vládních a nevládních organizací (1816–1990)	119
Graf č. 4: Rozložení mezinárodních krizí v období 1919 až 1988	143
Graf č. 5: Možné interakce při růstu počtu států	155
Graf č. 6: Pravděpodobnost a důsledky války v různých strukturách	158
Graf č. 7: Počet obyvatel světa	197
Graf č. 8: Růst počtu členských států OSN	212
Graf č. 9: Indiferenční mapa volby „děla, nebo máslo“	273
Graf č. 10: Korelace mezi dodávkami zbraní a kooperací adresáta s dodavatelem	391
Graf č. 11: Akty mezinárodního terorismu (1975–2000)	409
Graf č. 12: Ziskový vektor hry s identickými zájmy	600
Graf č. 13: Ziskový vektor hry s protikladnými zájmy	601
Graf č. 14: Ziskový vektor hry se smíšenými zájmy	603